

Seat No.

HAO-19080001050601

B. Com. (Sem. V) Examination

June - 2023

Management Accounting - I

Time: $2\frac{1}{2}$ Hours / Total Marks: 70

સૂચના: (1) દરેક પ્રશ્નની જમણી બાજુ ગુણ દર્શાવેલ છે.

(2) જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવવી.

1 કાશી વિશ્વનાથ લિમિટેડના તા. 31-3-2021 અને તા. 31-3-2022ના રોજના **20** પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે :

જવાબદારીઓ	31-3-2021	31-3-2022	મિલકતો	31-3-2021	31-3-2022
ઈક્વિટી શૅરમૂડી	12,00,000	20,00,000	કાયમી મિલકતો	16,00,000	24,00,000
મૂડી અનામત	_	1,00,000	રોકાણો	3,00,000	2,00,000
સામાન્ય અનામત	6,00,000	5,00,000	સ્ટૉક	3,00,000	3,50,000
નફા-નુકસાન ખાતું	2,00,000	3,20,000	દેવાદારો	2,00,000	2,50,000
10%ના ડિબેન્ચર્સ	2,50,000	2,00,000	લેશીહૂંડીઓ	1,00,000	80,000
લેણદારો	2,00,000	2,10,000	બેન્ક સિલક	3,00,000	3,20,000
દેવીહૂંડીઓ	1,00,000	50,000	પ્રાથમિક ખર્ચાઓ	50,000	40,000
ચૂ. બાકી ખર્ચાઓ	50,000	20,000			
કરવેરાની જોગવાઈ	2,50,000	2,40,000			
	28,50,000	36,40,000		28,50,000	36,40,000

- (1) તા. 1-7-2021ના રોજ સામાન્ય અનામતમાંથી બે ઈક્વિટી શૅરદીઠ એક ઈક્વિટી શૅર બૉનસ તરીકે આપેલ હતા.
- (2) વર્ષ દરમિયાન આવકવેરાના રૂ. 2,80,000 ચૂકવેલ હતા.
- (3) વર્ષની શરૂઆતમાં કંપનીએ 50% કાયમી મિલકતો વેચી દીધી હતી અને તેનો નફ્ષો મૂડી અનામત ખાતે જમા કરેલ છે.
- (4) વર્ષ દરમિયાન કંપનીએ રૂ. 2,00,000ના રોકાણો રૂ. 1,50,000માં વેચ્યા હતા.
- (5) કાયમી મિલકતો પર રૂ. 1,00,000 ઘસારો માંડી વાળવામાં આવેલ હતો. ઉપરોક્ત માહિતી પરથી ભંડોળની પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

અથવા 1 કેદારનાથ લિમિટેડના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે :

જવાબદારીઓ	31-3-2021	31-3-2022	મિલકતો	31-3-2021	31-3-2022
ઈક્વિટી શૅરમૂડી	4,50,000	6,00,000	પાઘડી	1,00,000	70,000
સામાન્ય અનામત	3,00,000	2,00,000	પેટન્ટ	20,000	15,000
નફા-નુકસાન ખાતું	2,40,000	2,20,000	પ્લાન્ટ-યંત્રો	5,00,000	7,21,000
10%ના ડિબેન્ચર	1,00,000	1,50,000	જમીન-મકાન	4,00,000	3,60,000
લેણદારો	2,00,000	2,20,000	રોકાણો	1,20,000	1,17,000
દેવીહૂંડીઓ	1,00,000	80,000	સ્ટૉક	1,00,000	1,20,000
બૅન્ક ઓવરડ્રાફટ	50,000	1,00,000	દેવાદારો	4,00,000	4,80,000
કરવેરાની જોગવાઈ	3,50,000	4,00,000	લેણીહૂંડીઓ	30,000	50,000
સૂચિત ડિવિડન્ડ	90,000	70,000	રોકડ-બેન્ક	2,00,000	1,00,000
			પ્રાથમિક ખર્ચાઓ	10,000	5,000
			ડિબેન્ચર વટાવ	_	2,000
	18,80,000	20,40,000		18,80,000	20,40,000

- (1) કંપનીએ રૂ. 20,000ની મૂળ કિંમતના રોકાણો વેચાણ કિંમત પર 50% નફો મળે એવી રીતે વેચ્યા હતા.
- (2) તા. 1-4-2021ના રોજ સામાન્ય અનામતમાંથી દર ત્રણ શૅરદીઠ એક શૅર બૉનસ તરીકે આપવામાં આવેલ હતા.
- (3) વર્ષ દરમિયાન 5% વટાવથી નવા ડિબેન્ચર્સ બહાર પાડ્યા હતા.
- (4) વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા રૂ. 3,80,000ના હતા.
- (5) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 1,00,000ની ચોપડે કિંમતનાં યંત્રો 15% ખોટથી વેચ્યા હતા.
- (6) વર્ષ દરમિયાન યંત્રો પર રૂ. 50,000 અને જમીન-મકાન પર રૂ. 40,000 ઘસારો માંડી વાળવામાં આવ્યો હતો.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી ભંડોળની પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો. જરૂરી ગણતરી જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

2 અમરનાથ લિમિટેડના પાકા સરવૈયા નીચે મુજબ છે :

જવાબદારીઓ	31-3-2021	31-3-2022	મિલકતો	31-3-2021	31-3-2022
ઈક્વિટી શૅરમૂડી	8,00,000	11,00,000	પાઘડી	_	60,000
સામાન્ય અનામત	1,00,000	1,50,000	જમીન-મકાન -	5,00,000	5,80,000
નફા-નુકસાન ખાતું	90,000	1,00,000	યંત્રો	3,00,000	2,80,000
10%ના ડિબેન્ચર્સ	50,000	75,000	સ્ટૉક	1,50,000	1,80,000
લેણદારો	1,00,000	80,000	દેવાદારો	1,00,000	2,00,000
દેવીહૂંડીઓ	60,000	50,000	લેશીહૂંડીઓ	35,000	80,000
કરવેરાની જોગવાઈ	45,000	60,000	રોકડ-બેન્ક	1,60,000	2,40,000
સૂચિત ડિવિડન્ડ	12,000	15,000	પ્રાથમિક ખર્ચાઓ -	12,000	10,000
	12,57,000	16,30,000		12,57,000	16,30,000

- (1) વર્ષ દરમિયાન ચૂકવેલ કરવેરા અને વચગાળાનું ડિવિડન્ડ અનુક્રમે રૂ. 48,000 અને રૂ. 20,000 હતું.
- (2) અન્ય કંપનીની મિલકતો રૂ. 3,00,000માં ખરીદવામાં આવી હતી. આ મિલકતોમાં સ્ટૉક રૂ. 90,000, યંત્રો રૂ. 1,40,000 અને બાકીની પાઘડીની રકમનો સમાવેશ થાય છે. ખરીદ કિંમત રૂ. 3,00,000ના ઈક્વિટી શૅર પૂરેપૂરા ભરપાઈ આપી ચૂકવવામાં આવી હતી.
- (3) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 41,000ના યંત્રોની ખરીદી કરેલ છે.
- (4) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 2,00,000ના જમીન-મકાન 20% નફાથી વેચ્યા.
- (5) વર્ષ દરમિયાન ડિબેન્ચર્સ 10% વટાવથી બહાર પાડવામાં આવેલ. ઉપરની માહિતી પરથી રોકડપ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

અથવા

2 રામનાથ કંપની લિમિટેડના તા. 31મી માર્ચના રોજના પાકા સરવૈયા નીચે 20 મુજબ છે:

જવાબદારીઓ	31-3-2021	31-3-2022	મિલકતો	31-3-2021	31-3-2022
ઈક્વિટી શૅરમૂડી	2,50,000	3,75,000	પાઘડી	50,000	45,000
સામાન્ય અનામત	1,40,000	40,000	મકાન	1,00,000	1,50,000
નફા-નુકસાન ખાતું	70,000	90,000	યંત્રો	85,000	1,22,000
10%ના ડિબેન્ચર્સ	_	1,00,000	રોકાણો	1,00,000	1,20,000
લેશદારો	1,20,000	1,10,000	સ્ટૉક	1,35,000	1,30,000
દેવીહૂંડીઓ	40,000	35,000	દેવાદારો 	1,05,000	1,10,000
ચૂ. બાકી ખર્ચાઓ	20,000	18,000	રોકડ-બેન્ક	80,000	1,20,000
કરવેરાની જોગવાઈ	35,000	42,000	પ્રાથમિક ખર્ચાઓ	20,000	10,000
			ડિબેન્ચર વટાવ	_	3,000
	6,75,000	8,10,000		6,75,000	8,10,000

- (1) તા. 1-4-2021ના રોજ સામાન્ય અનામતને મૂડીકૃત કરીને દરેક બે ઈક્વિટી શૅરદીઠ એક ઈક્વિટી શૅર લેખે બૉનસ શૅર આપવામાં આવેલ છે.
- (2) વર્ષ દરમિયાન રૂ. 35,000નો આવકવેરો ચૂકવવામાં આવ્યો હતો તથા વર્ષ દરમિયાન રૂ. 15,000નું વચગાળાનું ડિવિડન્ડ ચૂકવવામાં આવ્યું હતું.
- (3) મકાન પર રૂ. 10,000 અને યંત્રો પર રૂ. 8,000 ઘસારો ગણેલ છે.
- (4) પાઘડી મૂડી અનામત સામે માંડી વાળેલ છે.
- (5) રૂ. 20,000ની પડતર કિંમતનું યંત્ર નફાથી વેચેલ છે, જેનો નફો મૂડી અનામત ખાતે જમા લીધેલ છે.
- (6) વર્ષ દરમિયાન ડિબેન્ચર્સ 5% વટાવથી બહાર પાડવામાં આવ્યા હતા.
- (7) તા. 31-3-3021નો આખર સ્ટૉક પડતર કિંમત કરતાં 10% ઓછી કિંમતે દર્શાવેલ છે, જ્યારે તા. 31-3-2022નો આખર સ્ટૉક પડતર કિંમતે જ દર્શાવેલ છે. હવે કંપનીએ સ્ટૉકને પડતર કિંમતે દર્શાવવાનું નક્કી કર્યું.
- (8) રૂ. 10,000ની પડતર કિંમતના રોકાણો 30% નફાથી વેચવામાં આવ્યા હતા.

ઉપરોક્ત માહિતી પરથી 2021-22ના વર્ષ માટેનું રોકડ પ્રવાહ પત્રક તૈયાર કરો.

3 એક વસ્તુ "SS"નું પ્રમાણ મિશ્રણ નીચે મુજબ છે :

માલસામાન	કિલોગ્રામ	કિલોદીઠ કિંમત (રૂ.)
A	5	20.00
В	2	12.25
C	3	14.00

ઉત્પાદનમાં દાખલ કરેલ એકમોના 10% પ્રમાણ ઘટ અપેક્ષિત છે. તેની કોઈ ઊપજ કિંમત નથી. વસ્તુ 'SS'નું ખરેખર ઉત્પાદન 5,400 કિલોગ્રામનું થયું હતું. માલસામાનનો ખરેખર વપરાશ અને પડતર નીચે મુજબ છે:

માલસામાન	કિલોગ્રામ	કિલોદીઠ કિંમત (રૂ.)
A	3,200	22.00
В	1,100	11.00
C	1,950	15.00

ઉપરની માહિતી પરથી નીચેના વિચલનો ગણો :

- (1) માલસામાન ખર્ચ વિચલન
- (2) માલસામાન ભાવ વિચલન
- (3) માલસામાન વપરાશ વિચલન
- (4) માલસામાન મિશ્રણ વિચલન
- (5) માલસામાન ઊપજ વિચલન

અથવા

3 નીચેના ટેબલમાં જરૂરી ગણતરીઓ કરીને ખૂટતા આંકડાઓ શોધીને ટેબલ15ફરીથી બનાવો :

વસ્તુ	પ્રમાણ	કિલોદીઠ	ખરેખર	કિલોદીઠ	માલસામાન	માલસામાન	માલસામાન
	જથ્થો	પ્રમાણ	જથ્થો	ખરેખર	ખર્ચ	ભાવ	વપરાશ
	કિલોગ્રામ	ભાવ	કિલોગ્રામ	ભાવ	વિચલન	વિચલન	વિચલન
X	1,600	20	1580	?	?	-1580	?
Y	1,090	15	940	?	-570	?	?
Z	1,670	18	?	17.50	?	?	-2340

4 વસ્તુ 'A'ના 10 એકમોના ઉત્પાદન માટે વેતન સંબંધિત વિગતો નીચે મુજબ 15 આપવામાં આવી છે :

કામદારનો પ્રકાર	પ્રમાણ કલાકો	કિલોદીઠ પ્રમાણ દર
કુશળ કામદારો	100	10.00
અર્ધકુશળ કામદારો	80	8.50
બિનકુશળ કામદારો	160	6.00

માર્ચ, 2022, દરમિયાન વસ્તુ Aના 1,000 એકમોનું ઉત્પાદન થયું. ખરેખર માહિતી નીચે મુજબ છે:

કામદારનો પ્રકાર	ખરેખર કલાકો	કિલોદીઠ ખરેખર દર (રૂ.)
કુશળ કામદારો	9,000	11.00
અર્ધકુશળ કામદારો	8,400	8.50
બિનકુશળ કામદારો	20,000	5.50
	37,400	

ગણતરી કરો :

- (1) મજૂરી ખર્ચ વિચલન
- (2) મજૂરી દર વિચલન
- (3) મજૂરી કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (4) મજૂરી મિશ્રણ વિચલન
- (5) સુધારેલ મજૂર કાર્યક્ષમતા વિચલન

અથવા

4 પ્રમાણ અને ખરેખર માહિતી નીચે મુજબ છે :

15

કામદારનો પ્રકાર	ун	ાણ	ખરેખર		
	કલાકો	કલાકદીઠ દર	કલાકો	કલાકદીઠ દર	
A	1 ,800	8.00	1,500	7.00	
В	1,500	7.00	2,100	8.00	
C	1,200	10.00	1,800	11.00	
કુલ	4,500		5,400		
બાદઃ પ્રમાણ બગાડ 20%	900		1,800		
	3,600		3,600		

ગણતરી કરો :

- (1) મજૂરી ખર્ચ વિચલન
- (2) મજૂરી દર વિચલન
- (3) મજૂરી કાર્યક્ષમતા વિચલન
- (4) મજૂરી મિશ્રણ વિચલન
- (5) મજૂરી ઉપજ વિચલન

ENGLISH VERSION

Instructions: (1) Figures to the right side indicate marks.

- (2) Show necessary calculations as a part of answer.
- 1 Balance Sheets of Kashi Vishvanath Ltd. as on 31-3-2021 and 31-3-2022 are as under:

Liabilities	31-3-2021	31-3-2022	Assets	31-3-2021	31-3-2022
Equity Share Capital	12,00,000	20,00,000	Fixed Assets	16,00,000	24,00,000
Capital Reserve	_	1,00,000	Investments	3,00,000	2,00,000
General Reserve	6,00,000	5,00,000	Stock	3,00,000	3,50,000
Profit and Loss A/c	2,00,000	3,20,000	Debtors	2,00,000	2,50,000
10% Debentures	2,50,000	2,00,000	Bills Receivable	1,00,000	80,000
Creditors	2,00,000	2,10,000	Bank Balance	3,00,000	3,20,000
Bills Payable	1,00,000	50,000	Preliminary		
Outstanding Exp.	50,000	20,000	Expenses	50,000	40,000
Provision for Tax	2,50,000	2,40,000			
	28,50,000	36,40,000		28,50,000	36,40,000

Additional Information:

- (1) One Bonus shares per two equity shares was issued from General Reserve as on 1-7-2021.
- (2) Rs. 2,80,000 paid as Income Tax during the year.
- (3) The company had sold 50% of fixed assets in the beginning of the year and credited that profit to Capital Reserve Account.

- (4) The company sold the investments of Rs. 2,00,000 for Rs. 1,50,000 during the year.
- (5) Rs. 1,00,000 were written off as depreciation on the Fixed Assets.

From the above information prepare the statement of sources and applications of funds. Show necessary calculations as a part of your answer.

OR

1 Balance Sheets of Kedarnath Ltd. are as under:

31-3-2021 31-3-2022 Assets 31-3-2021 31-3-2022 Liabilities Equity Share Capital 4,50,000 6,00,000 Goodwill 1,00,000 70,000 General Reserve 3,00,000 2,00,000 Patent 20,000 15,000 Profit-Loss A/c 2,40,000 2,20,000 Plant-Machinery 5,00,000 7,21,000 10% Debentures 1,00,000 1,50,000 Land-Building 4,00,000 3,60,000 Creditors 2,00,000 2,20,000 Investments 1,20,000 1,17,000 1,00,000 1,00,000 Bills Payable 80,000 Stock 1,20,000 Bank Overdraft 50,000 1,00,000 Debtors 4,00,000 4,80,000 4,00,000 Bills Receivable Provision for Tax 3,50,000 30,000 50,000 90,000 70,000 Cash-Bank 2,00,000 1,00,000 Proposed Dividend Preliminary 10,000 5,000 Expense Debenture Discount 2,000 18,80,000 20,40,000 18,80,000 | 20,40,000

Additional Information:

(1) Investments of Rs. 20,000 were sold at such price so as realize 50% profit on selling price.

- (2) On 1-4-2021, company has given bonus shares in ratio of one bonus share against three equity shares held from General Reserve.
- (3) New Debentures were issued at 5% discount during the year.
- (4) During the year the Tax paid was Rs. 3,80,000.
- (5) Machinery having book value of Rs. 1,00,000 was sold at 15% loss during the year.
- (6) Depreciation written off during the year on machinery of Rs. 50,000 and Land-Building of Rs. 40,000.

From the above information prepare the statement of sources and applications of funds. Show necessary calculations as a part of your answer.

2 Following are the Balance Sheets of Amarnath Limited :

Liabilities	31-3-2021	31-3-2022	Assets	31-3-2021	31-3-2022
Equity Share Capital	8,00,000	11,00,000	Goodwill	_	60,000
General Reserve	1,00,000	1,50,000	Land-Building	5,00,000	5,80,000
Profit-Loss A/c	90,000	1,00,000	Plants	3,00,000	2,80,000
10% Debentures	50,000	75,000	Stock	1,50,000	1,80,000
Creditors	1,00,000	80,000	Debtors	1,00,000	2,00,000
Bills Payable	60,000	50,000	Bills Receivable	35,000	80,000
Provision for Tax	45,000	60,000	Cash-Bank	1,60,000	2,40,000
Proposed Dividend	12,000	15,000	Preliminary Exp	12,000	10,000
	12,57,000	16,30,000		12,57,000	16,30,000

Additional Information:

(1) During the year taxes and interim dividend paid were Rs. 48,000 and Rs. 20,000 respectively.

- (2) The assets of another company were purchased for Rs. 3,00,000. Which includes stock of Rs. 90,000, Plant Rs. 1,40,000 and remaining amount for goodwill. The purchase price of Rs. 3,00,000 payable in fully paid equity shares of the company.
- (3) During the year the plants of Rs. 41,000 were purchased.
- (4) During the year land and building of Rs. 2,00,000 was sold with 20% profit.
- (5) During the year debentures were issued at 10% discount. From the above information prepare Cash Flow Statement.

OR

The following are the Balance Sheets of the Ramnath Limited as on 31st march:

Liabilities	31-3-2021	31-3-2022	Assets	31-3-2021	31-3-2022
Equity Share Capital	2,50,000	3,75,000	Goodwill	50,000	45,000
General Reserve	1,40,000	40,000	Building	1,00,000	1,50,000
Profit & Loss A/c	70,000	90,000	Plants	85,000	1,22,000
10% Debentures	_	1,00,000	Investments	1,00,000	1,20,000
Creditors	1,20,000	1,10,000	Stock	1,35,000	1,30,000
Bills Payable	40,000	35,000	Debtors	1,05,000	1,10,000
Outstanding Exp.	20,000	18,000	Cash and Bank	80,000	1,20,000
Provision for Tax	35,000	42,000	Preliminary Exp.	20,000	10,000
			Debenture Discount	_	3,000
	6,75,000	8,10,000		6,75,000	8,10,000

Additional Information:

(1) On 1-4-2021 bonus shares at one share for every two shares were issued by Capitalized General Reserve.

- (2) Income Tax of Rs. 35,000 was paid during the year and interim dividend of Rs. 15,000 was paid during the year.
- (3) Depreciation charged of Rs. 10,000 on building and Rs. 8,000 on plant.
- (4) Goodwill was written off against Capital Reserve.
- (5) A Plant having book value of Rs. 20,000 was sold with profit. This profit was credited to Capital Reserve Account.
- (6) During the year debentures were issued at 5% discount.
- (7) Closing stock of 31-3-3021 was shown at price which is 10% less than cost price. Closing stock of 31-3-2022 is shown at cost price. Now company has decided to value stock at cost price.
- (8) Investments having cost price of Rs. 10,000 was sold at 30% profit.

Prepare Cash Flow Statement for the year 2021-22 from the above information.

3 The standard mix of a Product "SS" is as follow:

Material	Kilograms	Price Per Kilogram (Rs.)
A	5	20.00
В	2	12.25
С	3	14.00

The standard loss in production is 10 % of the input. There is not scrap value. Actual production of Product 'SS' was 5,400 kgs. Actual consumption of material and cost were as follows.

Material	Kilograms	Price Per Kilogram (Rs.)
A	3,200	22.00
В	1,100	11.00
C	1,950	15.00

You are required to calculate the following variances:

- (1) Material Cost Variance
- (2) Material Price Variance
- (3) Material Usage Variance
- (4) Material Mix Variance
- (5) Material Yield Variance

OR

3 Rewrite the following table filling the blanks with missing 15 figures. Show necessary calculations:

Material	Standard	Standard	Actual	Actual	Material	Material	Material
	Quantity	Price Per	Quantity	Price	Cost	Price	Usage
	In kgs	kg	In kgs	Per kg	Variance	Variance	Variance
X	1,600	20	1580	?	?	-1580	?
Y	1,090	15	940	?	-570	?	?
Z	1,670	18	?	17.50	?	?	-2340

4 Details regarding wages for 10 units of product 'A' are given as 15 under:

Type of Worker	Std. Hours	Per Hour Rate (Rs.)		
Skilled Workers	100	10.00		
Semiskilled Workers	80	8.50		
Unskilled Workers	160	6.00		

During the March, 2022, 1,000 units of product 'A' were manufactured. Actual data is as under:

Type of Worker	Actual Hours	Per Hour Rate (Rs.)		
Skilled Workers	9,000	11.00		
Semiskilled Workers	8,400	8.50		
Unskilled Workers	20,000	5.50		
	37,400			

Calculate:

- (1) Labour Cost Variance
- (2) Labour Rate Variance
- (3) Labour Efficiency Variance
- (4) Labour Mix Variance
- (5) Labour Revised Efficiency Variance

OR

4 Standard and actual information is given as under:

Type of Worker		Standard	Actual		
	Hours	Rate Per Hour	Hours	Rate Per Hour	
A	1 ,800	8.00	1,500	7.00	
В	1,500	7.00	2,100	8.00	
C	1,200	10.00	1,800	11.00	
Total	4,500		5,400		
Less: Std. Loss 20%	900		1,800		
	3,600		3,600		

Calculate:

- (1) Labour Cost Variance
- (2) Labour Rate Variance
- (3) Labour Efficiency Variance
- (4) Labour Mix Variance
- (5) Labour Yield Variance